

ת"פ 14868/03/15 - מדינת ישראל נגד סרגיי ליפצ'נקו

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 14868-03-15 מדינת ישראל נ' ליפצ'נקו(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת אורית וינשטיין
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סרגיי ליפצ'נקו (עציר)

הנאשם

גזר דין

פתח דבר:

1. הנאשם, יליד 1991, חזר בו מכפירתו לאחר תחילת שמיעת הראיות, והורשע ביום 19.7.15 על פי הודאתו בעובדות כתב האישום שהוגש כנגדו ביום 8.3.15 (להלן - **כתב האישום**), בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**) ובעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 402(ב) + 25 לחוק העונשין.

הצדדים לא הגיעו להסדר ביניהם לעניין העונש.

2. בעניינו של הנאשם הוגש ביום 9.10.15 תסקיר שירות המבחן (להלן - **התסקיר**).

לאחר קבלת התסקיר ולנוכח הערכות שירות המבחן באשר לסיכויי השיקום של הנאשם, עתר ב"כ הנאשם למתן שהות לצורך הגשת חוות דעת חיצונית, פרטית. חוות דעת כאמור, חתומה ע"י גב' דנה קייזר - קרימינולוגית יישומית ומר דודי גולד - קרימינולוג חברתי - שיקומי ממרכז "התחלה חדשה" - מרכז טיפול ואבחון לאוכלוסיות עוברי חוק, הוגשה מטעם הנאשם ביום 22.11.15 לצורך טיעון בדבר התאמתו למסגרת שיקומית (להלן - **חוות הדעת**) (נ/1).

3. גב' דנה קייזר נחקרה בעניין חוות הדעת ביום 24.11.15. טיעוני הצדדים לעניין העונש נשמעו באותו מועד, על פי החלטתי מיום 22.11.15.

ב"כ הנאשם ביקש כי אדחה את מועד גזר דינו של הנאשם ואאפשר לו להשתלב בהליך שיקומי של גמילה במוסד סגור וכי רק בסיום ההליך השיקומי ועל פי תוצאותיו, אגזור את דינו של הנאשם.

כפי שיפורט להלן - לא מצאתי בנסיבות הקונקרטיות של המקרה דנן כי יש מקום להיעתר לבקשה זו.

כתב האישום:

4. על פי עובדות האישום הראשון בכתב האישום, ביום 27/01 בשעה 10:00 לערך, הלכה פ.ח (להלן - **המתלוננת**), ילידת 1966, בשביל המתחבר לרחוב הפרטיזנים בחיפה, כשהיא אוזנת בידה טלפון סלולארי מסוג סמסונג גלאקסי 5S לבן (להלן - **הטלפון**) ומשוחחת בו. באותה עת שהה במקום הנאשם, ומשהבחין במתלוננת, הגיח מאחוריה, תפס בידה, הוציא ממנה את הטלפון ונמלט מהמקום.

הנאשם מכר את הטלפון עוד בצהרי אותו היום תמורת 1,100 ₪.

5. על פי עובדות האישום השני בכתב האישום, ביום 01/03/15 בשעה 10:00 לערך, הלכה נ.צ (להלן - **המתלוננת**), ילידת 1963, ברחוב זילפה בחיפה כשהיא נושאת תיק. הנאשם הגיע מאחורי המתלוננת, אחז בתיקה ומשך אותו בחוזקה בכוונה לגנוב אותו. המתלוננת החזיקה בתיק, תוך שהנאשם ממשיך לנסות להוציא אותו מידיה, וכתוצאה ממעשיו נפלה המתלוננת ונחבלה והתיק נקרע. למתלוננת נגרמו המטומה, רגישות בעמוד שדרה סקלרי וגבי ושרירי גב תחתון, ורגישות בראש באזור אוקציפיטלי. לאחר שהמתלוננת נפלה ונחבלה, ומשלא הצליח הנאשם להשיג את התיק, נמלט הנאשם מהמקום.

תסקיר שירות המבחן:

6. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם הינו רווק, בן 24, יליד אוקראינה, בן יחיד להוריו שעלה לישראל עימם בשנת 1999, בהיותו כבן 8 שנים.

7. צוין כי תהליך קליטתו של הנאשם בארץ היה רצוף קשיים, אשר באו לידי ביטוי בקשיי תפקוד משמעותיים בבית הספר ובקושי בקבלת סמכות של הצוות החינוכי. בכיתה ט' שולב הנאשם בפנימייה כתלמיד אקסטרני לאחר שנפלט ממסגרות חינוך קודמות. דווח כי הנאשם אובחן בעברו כסובל מהפרעת קשב וריכוז בגינה הומלץ על טיפול בריטלין, אך הנאשם סירב ליטול את התרופה. הנאשם סיים 10 שנות לימוד בלבד והחל לעבוד לסירוגין בעבודות מזדמנות. הנאשם לא גויס לשירות צבאי עקב אי התאמה על רקע מעורבות בפלילים.

8. התסקיר מתאר נסיבות מורכבות הנוגעות ליחסיו של הנאשם עם הוריו, שמפאת צנעת הפרט לא

אפרטם.

9. ההיסטוריה העבריינית של הנאשם כוללת 2 הרשעות פליליות: האחת, בשנת 2009 בגין עבירות אלימות והשנייה, בשנת 2014 בגין עבירות סמים והפרת הוראה חוקית.

10. צוין, כי הנאשם לוקח אחריות על ביצוען של העבירות המיוחסות לו בכתב האישום נשוא התיק דנן, שיתף את שירות המבחן בתכנון וניכר היה כי הוא מגלה תובנה באשר לחומרתן ולפגיעות שגרם למתלוננות, אך מסר כי מעורבותו בהם נבעה מהתמכרותו לסמים והרצון לממן את רכישת הסם וכי ביצע את אותן עבירות בהיותו תחת השפעת כדורי סבוסקס שאותם נטל על דעת עצמו באופן לא מבוקר.

הנאשם תיאר את התמכרותו לסמים שהחמירה בשנתיים האחרונות עד שהתקשה לתפקד וניהל אורח חיים התמכרותי.

11. ניסיונות קודמים לשלב את הנאשם בתוכניות לגמילה מסמים עקב ההרשעות הקודמות שצוינו לעיל כשלו. בין בשל שהנאשם גילה אנטגוניזם כלפי גורמי הטיפול, לא גילה נזקקות טיפולית ולא שיתף פעולה עם התוכנית הטיפולית (בהפניה קודמת משנת 2008), ובין בשל גילוי רמות גבוהות של חרדה, תוקפנות וחוסר אמון באחר, שהובילו לכך שהנאשם ניתק מגע עם שירות המבחן לאחר הגעה למספר מפגשים בתוכנית טיפולית לסיוע לעוברי חוק צעירים בעלי מאפיינים דומים לאלו של הנאשם. בדיעבד הסתבר כי ניתוק המגע נבע מהדרדרות נוספת לסמים באותה עת. בשל כך, נמנע שירות המבחן בעבר ממתן המלצה טיפולית והנאשם נדון, כאמור, למאסר בפועל.

12. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה תובנה לגבי חומרת התמכרותו לסמים, השלכותיה הקשות על חייו והצורך בקבלת מענה טיפולי אינטנסיבי לצורך גמילה תוך שהוא מביע רצון מילולי להשתלב כיום בקהילה טיפולית לגמילה מסמים. עם זאת, התקשה הנאשם להסביר את חוסר שיתוף הפעולה שגילה כמתואר בעבר. הנאשם מסר, עם זאת, כי במסגרת מעצרו הנוכחי נמנע משימוש בסמים כלשהם ואף יצר קשר עם העובדת הסוציאלית על מנת לבדוק אפשרות להפנותו לטיפול גמילה מסמים.

13. שירות המבחן סבור כי בהעדר מענה טיפולי בתחום של גמילה מחומרים פסיכואקטיביים ועיבוד של קשייו הרגשיים העמוקים של הנאשם, קיים סיכון גבוה להישנות של התנהגות עבריינית בעתיד. עם זאת, לאור הניסיונות הטיפולים הכושלים בעבר ובהעדר מערכות תמיכה משמעותיות בחייו, העלה שירות המבחן סימני שאלה לרבי רמת המוטיבציה של הנאשם להליך טיפולי ממושך ומעמיק ואת מידת יכולתו לגייס את הכוחות הנדרשים לצורך זה.

14. על כן, ועל אף הסכמת הנאשם לעבור טיפול גמילה, שירות המבחן קבע פרוגנוזה טיפולית נמוכה לגבי

הנאשם. הערכת שירות המבחן היא כי הנאשם יתקשה לגייס את הכוחות הנדרשים כדי לעבור תהליך של גמילה בקהילה טיפולית שאינה מהווה כיום מסגרת של חלופת מעצר.

יחד עם זאת, ובהינתן אותה הסכמה שהביע הנאשם לעבור טיפול גמילה, הומלץ כי במידה ויוטל עליו עונש של מאסר בפועל תיבחן אפשרות שילובו בטיפול גמילה במסגרת של שב"ס, שעשוי להיות אפקטיבי עבורו לטווח הרחוק בהיותו במסגרת סגורה ומחזיקה.

חוות הדעת הפרטית:

15. חוות הדעת הפרטית (נ/1) מגוללת בפירוט את פרטיו האישיים של הנאשם: ילדותו באוקראינה, עלייתו ארצה עם הוריו וחיהם בעוני וצמצום עקב התמכרותו של האב לסמים והתנהגותו האלימה כלפי אמו שהובילה למעבר למעון לנשים מוכות; ניתוק הקשר עם אביו בשמונה השנים האחרונות; הכעס שחש בעבר כלפי אביו ויחסו האדיש כלפיו כיום; תחושותיו כלפי אמו - יחסיו הטובים עמה, צערו על עוגמת הנפש שגרם לה בהתנהגותו ורצונו לשנות את מסלול חייו על מנת לגרום לה אושר.

16. פירוט ניתן גם באשר לחברתו של הנאשם לחברה שלילית ושולית, שהובילה לשימוש בסמים, תחילה סמים קלים ולאחר מכן קשים, ולהתנהגות אלימה, לאי מסוגלותו של הנאשם להתמיד במסגרות חינוכיות, ובהמשך לכך - במסגרת תעסוקתית, ולמערכת זוגית שהסתיימה בפרידה עקב התמכרותו לסמים. מאבחון שנעשה לנאשם עולה כי הוא אף מכור לאלכוהול.

17. בהתאם לחוות הדעת הנאשם חש צער ותסכול מהתמכרותו לסמים ומביע רצון עז לעשות שינוי משמעותי בחייו ולהיגמל. תוך שהוא מודה כי אינו מסוגל להפסיק את השימוש בסמים בכוחות עצמו וחפץ בטיפול ארוך טווח, על מנת לתקן את מערכת יחסיו עם בת הזוג, לחזור לעבוד ולהקים חיים נורמליים. בהתאם לחוות הדעת ניתן ללמוד על רצונו העז של הנאשם להיגמל מכך שמסר לשוטרים שהגיעו לחקרו מידע שהוביל למעצרו.

18. חוות הדעת הפרטית מתייחסת גם לממצאים שבתסקיר שירות המבחן.

19. המסקנה בחוות הדעת היא כי מסגרת של קהילה טיפולית סגורה היא כרגע המענה המתאים ביותר עבור הנאשם.

הוסבר כי במסגרת אותה קהילה יורחק הנאשם מסביבתו הרגילה, בה טרם הצליח לתפקד באורח תקין, וישהה, לאורך תקופה, במסגרת מובנית מכילה ומגנה ואשר תיתן מענה לצרכים פסיכולוגיים רגשיים אשר מהווים את עיקר ההתמודדות במצבי משבר. יישום המלצות אלו יפחית את המסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור באופן

משמעותי וישרת את האינטרס הציבורי והפרטי כאחד.

20. מחקירתה הנגדית של גב' קייזר עולה כי הנאשם מוכן כיום לעבור תהליך של גמילה במסגרת קהילה טיפולית סגורה ויש לו כוחות לכך, כי ה אמו תהווה גורם תמיכה וכי ניסיונות כושלים בעבר, כפי שתוארו בתסקיר שירות המבחן, אינם מהווים סיבה או אינדיקציה לכך שכיום תהליך גמילה לא יצלח.

21. לגישת גב' קייזר העובדה כי הנאשם חיכה להיעצר על מנת שיוכל להיכנס להליך של גמילה, מלמדת שהמעצר כופה עליו את הפסקת השימוש והעשייה הפלילית ומביאו ל"צומת" שיכול לשמש כמנוף טיפולי או להמשך למידה עברייני ולהתרשמותה הנאשם בחר לנצל את הסיטואציה של המעצר ולפנות באותה צומת לכיוון הדרך הטיפולית.

22. בחקירתה הנגדית אישרה גב' קייזר כי לא נתבקשו על ידה מסמכים רפואיים וכי תיאורים סימפטומטיים שתוארו הינם בהתבסס על אמירות הנאשם. כך גם באשר לתיאור שניתן על ידי הנאשם ביחס להודאתו בפני השוטרים במטרה להיעצר ולהיכנס להליך של גמילה.

23. אשר להערכתו השונה של שירות המבחן באשר ליכולתו של הנאשם להירתם להליך טיפולי, הפנתה גב' קייזר לסעיף 35 לחוות הדעת הפרטית בה תוארה הבעת רצון מצד הנאשם לשנות את מסלול חייו, באופן שנראה לה אותנטי, ואת המוטיבציה לשילובו בקהילה טיפולית לגמילה מסמים ובהוסטל המשך לאחר מכן. עוד ציינה כי התרשמה שאימו של הנאשם תהווה גורם תמיכה וכי לטעמה ניסיונות טיפוליים כושלים בעבר אינם מהווים אינדיקציה לכך שלא יצליח כיום. עם זאת אישרה כי לא נפגשה עם אמו של הנאשם על מנת להתרשם ישירות אם אמנם יכולה היא להוות מסגרת תומכת כאמור.

24. גב' קייזר העידה כי לא התייחסה לגורמי סיכון וסיכוי בטיפול גמילה בין כותלי הכלא לבין קהילה טיפולית ביחס לנאשם, שכן י לא התבקשה לכך וכי לטעמה מתוך תיאור של מודל הטיפול לאוכלוסיית מבוגרים relapse prevention שתואר בסעיף 36 לחוות הדעת הפרטית ניתן להבין מהם גורמי הסיכון של הנאשם ביחס להליך הגמילה.

25. עוד העידה בהתייחס לשאלון השלמת המשפטים שהוצג לנאשם כחלק מבדיקתו על ידיה (חלק מנ/2), ובייחוד לתשובותיו לשאלות 3, 14, 19, 25, 31 ו- 37, כי לא נערך בירור מול הנאשם ביחס לתשובותיו אלו, המעידות על היותו חלש וכי "הרים ידיים", אלא התשובות שימשו רק לבדיקת החוויה הרגשית שלו והעידו, לטעמה, על שברירות רגשית. לטעמה של גב' קייזר תשובות הנאשם לשאלות האמורות לא גרמו לה לחשוב שהנאשם נעדר כוחות לשנות את מסלול חייו, אלא שהוא נמצא בנקודת שפל שהוא מבקש להיחלץ ממנה.

26. אשר לאפשרות של גמילה בתוך כתלי בית הכלא ציינה גב' קייזר כי אינה מאמינה ביעילות תהליך

גמילה במסגרת השב"ס, בשל כך שהשב"ס אינו ארגון הממוקד בטיפול ובשל פער בין מה שמובטח לאסירים לבין המצב בפועל. לטעמה של גב קייזר לקהילות הטיפוליות הסגורות יש את המומחיות הנדרשת לביצוע הליכי גמילה וטיפול, כי כוח האדם שבמרכז המופעל על ידיה, הינו מקצועי יותר מזה של שב"ס, וכי יש להתייחס לעונש המאסר כאמצעי אחרון לאחר מיצוי וכישלון בהליכי טיפול ושיקום.

27. לדבריה, אמנם בחוות הדעת מטעם מרכז "התחלה חדשה", להבדיל מתסקירי שירות המבחן, אין נוהגים לציין כי אין אפשרות טיפוליות מקום שזו המסקנה המתחייבת, אולם ככל שתסבור כך לא תסכים ליתן חוות דעת לבית משפט.

טיעוני המאשימה לעונש:

28. האירועים שיוחסו לנאשם בכתב הנאשם חמורים הם. העובדה כי הנאשם ביצע שני מעשי עבירה כלפי שתי מתלוננות שונות באותו דפוס פעולה ובמידת אלימות שהלכה וגברה מהאירוע הראשון לאירוע השני, מחייבת ענישה כפולה.

מעשי הנאשם מעידים על תכנון הכולל "ציד" של המתלוננות, שנתפסו בעיניו כחלשות ופגיעות ושלא יעזו להתנגד למעשי השוד, הבחנה בחפציהם וגמירת אומר לשדוד אותן, בשעת יום ובטבורה של העיר. "תכנון מוקדם" לביצוע העבירה, כשלעצמו, יכול להוות שיקול לחומרת העונש, על פי הפסיקה.

29. יש להדגיש את הפגיעה בערכים המוגנים של ביטחון האישי של המתלוננות ובביטחון הציבור בכלל, מעבר לנזק הממוני שגרמו מעשי הנאשם.

30. נקודת המוצא לגזירת עונשו של הנאשם בעניינו צריכה להיות תקרת העונש שקבע המחוקק בגין העבירות בהן הורשע הנאשם (14 שנות מאסר ו- 20 שנות מאסר) וכי על העונש להיות מרתיע ומרתיע.

31. החומרה שבביצוע עבירות הרכוש, ובמיוחד עבירת השוד מחייבת ענישה מרתיעה הולמת המשקפת את היחס בין חומרת העבירות אותן ביצע הנאשם לסלידתה של החברה מעבירות אלה.

שוד של טלפונים סלולאריים, ששוים הכספי מגיע כדי אלפי ₪, הפך למכת מדינה של ממש. עבריינים שולחים יד על נקלה ברכוש הזולת, תוך הפעלת כוח ואיומים כלפי אזרחים תמימים, תוך שנוצר כבר "שוק שחור" של מכירת טלפונים שכאלה.

הודגש כי שוד של מכשיר סלולארי חורג הרבה מעבר לערכו הכספי, מאחר והוא מכיל תכנים אישיים משמעותיים של בעליו, שאין להם תחליף ונטילתו בכוח מסבה נזק ועוגמת נפש ניכרים לקורבן.

32. בנסיבות המקרה דנן, אל מול הנסיבות האישיות של הנאשם ניצב האינטרס הציבורי המחייב ענישה ממשית ומוחשית בדמות מספר שנות מאסר בפועל, זאת, בין היתר, גם בשים לב להרשעותיו הקודמות של הנאשם, שלא הרתיעוהו מביצוע העבירות נשוא כתב האישום דנן ואף תוך הפעלת דרך אלימה יותר מבעבר.

33. יש ליתן משקל ניכר להתרשמותו של שירות המבחן מהנאשם שלא מצא לנכון לתת המלצה טיפולית בעניינו, לאור אי ההירתמות של הנאשם לניסיונות טיפוליים בעבר הלא רחוק וכישלונם עקב כך. התסקיר מחזק את עמדת המאשימה בדבר הצורך בענישה ממשית ומוחשית בדמות מספר שנות מאסר.

אין מקום לפיכך, לאור מיהות העושה ומיהות המעשים, לשקול הליך של גמילה מחוץ לכותלי בית הכלא עקב אי התאמת הנאשם להליך כזה. באשר לגמילה במסגרת שב"ס - נתונה ההחלטה בעניין זה לשב"ס, בכפוף לבחינת התאמת הנאשם.

34. לא עולה הבדל מהותי בין התסקיר לבין חוות הדעת הפרטית ביחס לשאלת רצונו של הנאשם להיגמל מסמים. שירות המבחן לא פסל בעניינו של הנאשם את האפשרות לטיפול ושיקום במסגרת תהליך גמילה, אך בהתחשב בחומר רלוונטי שהונח בפניו אודות ניסיונות טיפוליים כושלים בעבר, המליץ לשקול תהליך כזה במסגרת המאסר ולא במסגרת טיפולית חיצונית. הפער בין התסקיר למסקנות חוות הדעת הינו בשאלת יכולתו של הנאשם להתמיד ולהצליח בהליך גמילה וטיפול שלא במסגרת מאסר.

35. על פי הפסיקה, מסקנות של חוות דעת פרטיות שכאלה הן בגדר שיקול מתוך מכלול השיקולים שבית המשפט שוקל בבואו לגזור את דינו של הנאשם וככלל יש להעדיף את שיקולי ההרתעה והענישה על פני שיקולים אחרים כמו צרכי שיקומו של הנאשם.

יש לייחס לתסקיר משקל גבוה יותר מהמשקל שיש לייחס לחוות הדעת הפרטית, מאחר והתסקיר מגלם חוות דעת מקצועית אובייקטיבית, לאחר שקילת כלל השיקולים. לאור מעמדו המיוחד של שירות המבחן, כידו הארוכה של בית המשפט, לא בנקל יסטה בית המשפט מהמלצותיו. לעומת זאת, חוות הדעת הפרטית שהוגשה מטעם הנאשם היא חוות דעת מוזמנת ונעדרת כל התייחסות ושקילה של כלל גורמי הסיכון וכאמור יש להתייחס אליה כאל אחד מבין מכלול השיקולים ששומה על בית המשפט לשקול לצורך גזירת העונש.

36. על פי תיקון 113 לחוק העונשין ועקרון ההלימה המנחה בענישה בית המשפט יש לקיים יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

במקרה הנדון יש לקחת בחשבון את הפגיעה בערכים חברתיים של הגנה על הקניין והרכוש של הפרט לצד פגיעה בפרטיות ובתחושת הביטחון האישי והזכות להתהלך בחוצות העיר בשלווה ובבטחה.

37. יש לקבוע את מתחם העונש ההולם במקרה הנדון גם בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום - התכנון שקדם לביצוע העבירות בשני האירועים; העובדה שהנאשם הוא המבצע העיקרי והבלעדי של העבירות; יכולתו של הנאשם להבין את אשר עשה בהתחשב בגילו ויכולתו להימנע מכך; הנזק הרב שנגרם למתלוננות, הן פיסית והן נפשית.

38. במקרה דנן מדובר בשני מעשים נפרדים כנגד שתי מתלוננות שונות במועדים שונים כשבכל אחד משני פרטי האישום נפגעו הערכים המוגנים בנפרד. די בכך כדי לקבוע כי מדובר בשני אירועים נפרדים המצדיקים ענישה נפרדת ומצטברת. המאשימה הפנתה לפסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 1082/14 **ג'סאר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו 23.7.15].

39. מתחם העונש ההולם ביחס לעבירת השוד הוא בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל וביחס לעבירת ניסיון השוד בנסיבות מחמירות-בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל. במקרה הספציפי של הנאשם, לאור חומרת מעשיו ועברו הפלילי, יש צורך בעונש מרתיע ברף הגבוה של המתחם.

בנוסף, יש להטיל על הנאשם מאסר מותנה מרתיע וקנס כספי כבד ופיצויים משמעותיים לטובת המתלוננות.

טיעוני ההגנה:

40. יש לאפשר לנאשם, טרם גזירת דינו, להשתלב בהליך שיקומי של גמילה במוסד סגור, וזאת במיוחד לאור גילו, מתחת לגיל 25 שנים, הנמנה על קבוצת "בגירים צעירים" שבעניינם נקבע בפסיקה כי יש ליתן משקל ממשי לסיכויי השיקום.

אכן תסקיר שירות המבחן קובע כי יש לשלב את הנאשם בטיפול במסגרת המאסר, אך לא תמיד יעדיף בית המשפט את עמדת שירות המבחן על פני עמדה המוצגת בחוות דעת פרטית, כאשר עמדת שירות המבחן תשמש אך ורק כשיקול אחד מתוך מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול לצורך הטלת העונש.

41. ככל שבית המשפט ימצא לנכון לגזור את דינו של הנאשם, הרי שיש לקבוע במקרה דנן מתחם עונש הולם אחד לאירועים המתוארים בכתב האישום, שכן, על פי המבחנים שנקבעו בעניין ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, מדובר ב"אירוע אחד", הגם שמדובר בשתי קורבנות.

42. מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות שוד -חטיפת תיקים כפי העולה מפסיקה של בית המשפט העליון בעניין ע"פ 7655/12 **אדריס פייסל נ' מדינת ישראל** נע בין 6 חודשים ל- 24 חודשי מאסר. נוכח נסיבותיו של הנאשם, יש להורות על ענישה בגבול התחתון של המתחם.

43. המאשימה נעדרת מדיניות ברורה באשר לערכאה אליה מוגש כתב אישום בגין עבירות של חטיפת

תיקים וטלפונים סלולאריים, כאשר קיימות דוגמאות רבות לכך שכתבי אישום מעין אלה הוגשו לבתי משפט שלום.

44. זכות המילה האחרונה ניתנה לנאשם אשר ציין כי תכנית גמילה בקהילה תשנה לו את החיים ולכן ביקש לתת לו הזדמנות אחרונה להשתלב בה.

דין:

העתירה להפנות את הנאשם להליך של גמילה במסגרת טיפולית:

45. ב"כ הנאשם ביקש, כאמור, בהסתמך על חוות הדעת הפרטית ועל פסיקה אליה הפנה, כי בית המשפט יאפשר לנאשם, טרם גזירת דינו, להשתלב בהליך שיקומי של גמילה במוסד, תוך שהוא מציג את החסרונות הקיימים לטעמו בשיקום במסגרת שב"ס לעומת שיקום בקהילה טיפולית סגורה. לדבריו, בית המשפט יוכל לעקוב באמצעות שירות המבחן בתפקודו של הנאשם באותה מסגרת סגורה ורק לאחר מכן, כשניתן יהא להעריך את הצלחת הטיפול, לגזור את דינו.

46. שקלתי בכובד ראש בקשה זו אך מצאתי לנכון שלא להיעתר לה.

איני רואה מקום לאמץ את המלצות חוות הדעת שהוגשה מטעם "התחלה חדשה" ולהעדיף על פני עמדת שירות המבחן בתסקיר.

הגם שמקובלת עלי העמדה כי המלצות שירות המבחן כמו גם המלצות בחוות דעת פרטיות דוגמת חוות הדעת נ/1 של גב' קייזר מהוות שיקול מבין מגוון השיקולים ששוקל בית המשפט בעניינו של נאשם המובא בפניו, ובוודאי שאין בזו כמו בזו כדי לחייב את בית המשפט לאמץ מי מבין ההמלצות המוצעות- עדיין סבורה אני כי יש להעדיף את העמדה המוצגת על ידי שירות המבחן שהיא מאוזנת ואובייקטיבית. מה גם שלא הובאה בפני כל הנמקה מדוע אין לקבל את העמדה המוצגת בתסקיר.

47. חוות הדעת הוגשה לבית המשפט מתוך מטרה לסתור את עמדת שירות המבחן בעניין רמת המוטיבציה של הנאשם להליך טיפולי ממושך ומעמיק ומידת יכולתו לגייס את הכוחות הנדרשים לצורך זה. כפי ששני הצדדים טענו - אין מחלוקת באשר להבעת רצונו של הנאשם להיגמל מסמים, והמחלוקת היחידה היא בשאלת יכולתו של הנאשם להצליח בהליך גמילה שלא במסגרת מאסר.

במחלוקת זו, כשאני שמה לנגד עיני את האינטרס הציבורי שעשוי להיפגע ככל שהנאשם לא ישכיל להיתרם מהטיפול השיקומי ויחזור לסורו, עדיפה בעיני עמדת שירות המבחן אשר גם בה אין כדי שלילת שיקוליו האישיים של הנאשם. שיקום במסגרת כתלי בית הסוהר - יש בו הן מענה לצרכיו האישיים של הנאשם, והן מענה לאינטרס הציבורי תוך שמירה על שלומו, בטחונו וקניינו של הציבור, העשוי

להיפגע מהישנות עבירות על ידי הנאשם.

48. יתר על כן, כבודה של חוות הדעת במקומה מונח, אך דומני כי אין היא מבססת אדניה על ראיית התמונה בשלמותה, ובעיקר האינטרס הציבורי - עניין שבית המשפט מחויב בו.

איני יכולה להתעלם מעברו הפלילי של הנאשם ומכישלונם של ניסיונות טיפוליים קודמים. איני יכולה גם להתעלם מן העובדה כי הנאשם בעצמו ציין - הן בפני שירות המבחן והן בפני עורכי חוות הדעת כי הן אביו והן אמו נתפשו על ידו כנעדרי סמכות הורית. הנאשם בעצמו ציין כי מגיל צעיר לא סר למרותה של אמו, על אף השתדלותה ומאמציה לכוונו לדרכים טובות. מה יגרום לנאשם, אשר הינו בגיר כעת (גם אם "בגיר צעיר" - עניין שאינו רלוונטי לטעמי לצרכי בחינת יכולתה של אמו להוות גורם סמכותי ותומך בהליך השיקומי שהתבקש שלא במסגרת כתלי בית הכלא) - לסור כעת למרותה של אמו?! תשובה לכך לא ניתנה בחוות הדעת.

49. למעשה, מחקירתה של גב' קייזר עולה כי מלבד קביעת העמדה כי אמו של הנאשם תהווה עבורו גורם תומך בתהליך השיקומי המוצע על ידי עורכי חוות הדעת - לא ברור כיצד ועל סמך מה נקבעה עמדה זו, כאשר עורכי חוות הדעת כלל לא נפגשו עם האם על מנת להתרשם אם אמנם ביכולתה כיום, בניגוד לעבר, להוות גורם תומך כאמור. אמירות מן הפה ולחץ, כאשר "אימת הדין" מרחפת מעל ראשו של הנאשם - אין בהן די.

יתר על כן, לטעמי קריאה סדורה של חוות הדעת מעלה כי היא אינה נותנת תשובה לשאלה אשר התבקשה לענות עליה אל מול התסקיר - קרי: מדוע יש לסבור כי הנאשם יכול לעמוד בהליך שיקומי במסגרת טיפולית סגורה שלא בין כתלי הכלא. המסקנה של חוות הדעת היא כי מסגרת טיפולית שכזו "הינה כרגע המענה המתאים ביותר" עבור הנאשם (סעיף 41 לחוות הדעת). אך הנמקה מדוע - אין בה. מעבר לאמירה כי ניסיונות עבר כושלים אין בהם כדי להעיד על סיכויי הצלחה בעתיד וכי עורכי חוות הדעת התרשמו מן האותנטיות שבהבעת רצונו של הנאשם לשנות את מסלול חייו ואת רצונו לקבל עזרה לשם כך - אין בחוות הדעת הסבר להמלצות הבאות בה.

50. סבורני כי לא בכדי מצא שירות המבחן כי אין די בהבעת הרצון המילולית של הנאשם כדי להעיד על יכולתו להתמודד עם הליך גמילה שלא במסגרת של מאסר, כאשר כל מעשיו עד כה לא היה בהם כדי לבסס מתן אמון ביכולותיו.

לא זו אף זו, אלא שדווקא הטענה כי הנאשם בעצמו חיכה שיעצרו אותו, מלמדת כי המקום המתאים לו לטיפול הוא בין כתלי הכלא. מי שמחכה שיבוא כוח חזק ממנו, כוח כופה, ואינו עושה בעצמו - מעיד על העדר יכולותיו שלו לעמוד בתהליך טיפולי, שיקומי, גמילתי, שלא במסגרת כופה.

51. אמנם קיימים שיקולים אישיים לנאשם שאינם מבוטלים - גילו הצעיר ונסיבות חייו - כמו גם הודייתו

בכתב האישום, הבעת החרטה מצדו ונטילת האחריות, וכן הבעת הרצון המילולית לשנות את מסלול חייו.

עם זאת, איני סבורה כי מקרהו של הנאשם נופל לגדריהם של אותם מקרים אשר מטילים את הכף לטובת מתן משקל משמעותי יותר לנסיבותיו האישיות ולשיקוליו האישיים. אין המדובר בנאשם אשר ניתן לומר כי גזירת דינו תהווה מכשול בדרכי שיקומו, שהרי הנאשם לא החל לילך - ביוזמתו הוא, או בעקבות עבירות קודמות שהורשע בהן (ואשר אף הן נובעות מהתמכרותו לסמים), במסלול של הליך שיקומי כלשהו.

52. האסמכתאות אליהן הפנה אותי ב"כ הנאשם אינן רלוונטיות למקרהו של הנאשם, שכן נכונותם של בתי המשפט באותם מקרים קונקרטיים ללכת כברת דרך כלפי הנאשמים - היתה נעוצה בכך שהללו החלו כבר הליך שיקומי וכל אחד לפי נסיבותיו הצדיק את העדפת האינטרס השיקומי תוך התרשמות משינוי שחל בנאשמים אלו באופן שאיין את מסוכנותם. כאמור, לא אלו הם פני הדברים במקרה הנדון בפני.

53. על כן, אני מוצאת כי בנסיבות העניין שבפני יש מקום לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקוליו האישיים של הנאשם, מה גם ששיקולים אישיים אלו עשויים למצוא פתרון הולם גם במסגרת שיקומית בין כתלי בית הסוהר, ככל שיימצא הנאשם מתאים לכך ויוציא מן הכוח אל הפועל את הבעת הרצון לשנות את נוהגיו ולזנוח את עולם הסמים.

עקרון ההלימה:

54. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, נקבע בסעיף 40ב העיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה, לפיו נדרש כי יתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי מתחם העונש ההולם ייקבע תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

55. סעיף 40ט לחוק העונשין קובע רשימה של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר בהתקיימן, או בהתקיים חלק מהן, יש כדי להשפיע על קביעת חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם ובכך על קביעת מתחם העונש ההולם.

ברשימה זו נכללת הנסיבה של תכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הנזק שנגרם, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעותו, לרבות בשל גילו, יכולתו של הנאשם להימנע ממעשה העבירה ומידת השליטה שלו על מעשהו, והקרבה לסייג של אחריות פלילית.

56. סעיף 40 לא לחוק העונשין מתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אשר לפיהן ייקבע עונשו הספציפי של הנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם. בין נסיבות אלו נמנות, בין היתר, הנסיבות של פגיעת העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, פגיעת העונש בבני משפחתו של הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב, שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, כמו גם עברו הפלילי של הנאשם או העדר עבר פלילי.

57. חריגה ממתחם העונש ההולם - לקולא או לחומרא - אפשרית בנסיבות הקבועות בסעיף 40 לחוק העונשין (לקולא) משיקולי שיקום, ובסעיף 40 לחוק העונשין (לחומרא) משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

58. השלב הראשון במלאכתו של בית המשפט, על פי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, הוא בקביעה האם הרשעת הנאשם במספר עבירות מהווה אירוע אחד או מספר אירועים, אשר ביחס אליהם נדרשת קביעה של מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. רק לאחר מכן יקבע בית המשפט את מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה כאמור לעיל, ובשלב האחרון יתייחס בית המשפט לנסיבות שאינן קשורות לעבירה ולנסיבות ביצועה, אלא לנסיבות האישיות של הנאשם.

59. במקרה הנדון, טענה המאשימה כי עסקינן בשני אירועים נפרדים. מנגד, טען ב"כ הנאשם כי יש לראות בשתי העבירות כאירוע אחד.

60. לעמדתו, בין אם לפי גישת כבוד השופט דנציגר בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 29.10.2014], הנוקט במבחן הצורני-עובדתי לצורך הקביעה אם מדובר "באירוע" אחד או "במספר אירועים", מקום בו כתב האישום מפרט ביצוע של מספר עבירות, ובין אם לפי גישתו של כבוד השופט ברק-ארז אשר קבעה מבחן נוסף וחדש, הוא מבחן "הקשר ההדוק" - מדובר במקרה שבפני בשני אירועים נפרדים.

61. מדובר בשני מקרים של שוד וניסיון שוד שונים, שבוצעו בהפרש של כחמישה שבועות בין האחד לשני, כלפי מתלוננות שונות, במקומות שונים, שאין ביניהם כל קשר מלבד העובדה שבוצעו שניהם בעיר חיפה, בלא שקיים קשר של פעולות עוקבות ביניהם. כל עבירה תוכננה ובוצעה באופן נפרד.

לא מצאתי גם כי מדובר בעבירות שבוצעו כחלק ממכלול אחד של פעולות ואף לא עולה מכתב האישום כי מדובר בתכנון פלילי אחד או במחשבה פלילית אחת.

62. יתר על כן, איני סבורה כי ניתן לומר כי קיים קשר ענייני הדוק בין שתי העבירות שבהן הואשם והורשע הנאשם. אמנם, נראה כי אין מחלוקת כי הגורם המניע לביצוע שתי העבירות הוא התמכרותו של הנאשם לסמים והצורך שלו לממן את רכישתם. עם זאת, איני סבורה כי די בכך כדי להוביל לקביעה כי מדובר

ב"אירוע" אחד. אם נאמר כן - כי לגבי עבריון מכור לסמים המבצע עבירות בשל התמכרותו זו יש לראות את כל עבירותיו אלו כאירוע אחד - בשל כך בלבד, נחטא, לטעמי, למטרה אליה כיוון המחוקק בחוקקו את סעיף 40 לחוק העונשין, ואשר אליה התייחס בית המשפט העליון בהלכת **ג'אבר**.

כבר הבעתי דעתי כי הגם שנוסחו של סעיף 40 לחוק העונשין רחב הוא, ומאפשר לערכאה הדיונית הגוזרת את דינו של הנאשם מתחם רחב של שיקול דעת וגמישות בקביעה האם עסקין באירוע אחד או במספר אירועים - הפעלתו של שיקול דעת זה נעשית בהסתמך על שכל ישר, הגיון וניסיון החיים. הללו מובילים בבירור למסקנה כי לא ניתן לכנות אירועים נפרדים בתואר "תכנית עבריינית אחת" ולקשרם ב"קשר הדוק", כאשר הללו לא תוכננו כלל ככאלה ולא התהוו ככאלה.

63. משלא קיימת סמיכות זמנים סבירה בין שתי העבירות, ועל פני הדברים לא נראה כי הן מהוות בצוותא רצף של אירועים, הרי שלגישתי, כפי שהובעה כבר בעבר [נא ראו גזר הדין שניתן על ידי בת"פ (חי') 1108-05-15 **מדינת ישראל נ' בן יאיר**], שוללות עובדות אלו את האפשרות לקבוע כי מדובר בתוכנית עבריינית אחת כוללת.

נא ראו לעניין זה גם ע"פ 437/13 **אברהם אלחיאני נ' מדינת ישראל** [פורסם ב"נבו", 24.8.15].

64. על כן, בהתאם להוראות סעיף 40(ב) לחוק העונשין ייקבע במסגרת גזר דין זה מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. לאחר מכן ניתן לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לאירועים כולם.

ראו לעניין זה: ע"פ 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל** [פורסם ב"נבו", 5.8.13].

קביעת מתחם העונש ההולם:

65. כתוצאה מביצוע עבירות השוד וניסיון השוד בנסיבות מחמירות שבוצעו על ידי הנאשם ושהעונשים המירביים בגין הם 14 שנות מאסר ו- 20 שנות מאסר בהתאמה, נפגעים הערכים החברתיים של הגנה על שלומן, שלמות גופן, כבודן וביטחונן של קורבנות העבירה כמו גם הפגיעה בזכות הקניין שלהן.

עבירות שוד יש בהן משום פגיעה רחבה יותר מאשר קורבן העבירה עצמו, אלא בביטחון הציבור בכללותו, המתהלך ברחובות הערים ומבקש לעשות זאת בבטחה וללא חשש.

נא ראו לעניין זה: ע"פ 6862/13 **חנ'אזי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 7.7.2014];

ע"פ 5213/08 **וינדמו נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 9.5.07].

לטעמי, מעבר לפגיעה הפיזית שנגרמה למתלוננת באישום השני כתוצאה ממעשה האלימות של הנאשם כלפיה, ברי כי נגרמה לה פגיעה נפשית ותחושה של רמיסת כבודה.

66. על חומרתם של מעשים כגון דא, עמד בית משפט העליון בע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (27.08.2013) בציינו כי:

"למרבה הצער, הפכו, בתקופה האחרונה, מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולאריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה", כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קורבנות חסרי הגנה, על-ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו, לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 בס"ל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.7.2012)). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך, לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקורבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור בכללותו.

על רמת הענישה בעבירות אלה, ועל מגמת ההחמרה בענישה לאור התגברות התופעה, ניתן ללמוד מפסיקתו של בית משפט זה בע"פ 3683/12 צוקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.12.2012); ע"פ 3160/12 כריסטיאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.4.2013) ולאחרונה, ע"פ 5535/12 כאברי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.5.2013), שם הועמדו עונשי המאסר, אשר הושמו על המערערים שהיו נטולי עבר פלילי, על 40 ו-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל."

67. לגישתי, בנוסף לפגיעה בשלומם וביטחונם של קורבנות העבירה של שוד טלפונים סלולאריים, נגרמת לקורבנות פגיעה קשה באינטרס השמירה על הפרטיות. בימינו, כאשר תפוצתם של מכשירים סלולאריים הינה אדירה ומכשיר כאמור מצוי בידיו של כמעט כל אדם, וכאשר מידת השכלול שלהם הולכת וגדלה מדי שנה, עד כי היא מאפשרת ניהול כל ענייניו הפרטיים של אדם (תמונות, התכתבויות, מידע אישי, מידע עסקי, מספרי טלפון של חברים וקרובים ועוד) במסגרת אותו מכשיר המונח בכף ידו של בעליו ומהווה "עולם ומלואו" - הרי שחטיפתו של מכשיר סלולארי כאמור ושדירתו מידי של בעליו או מתיקו של בעליו גורמת נזק משמעותי וניכר לקורבן העבירה, שכלל אינו בר פיצוי בכסף.

68. במקרים נשוא כתב האישום, בוודאי שלא קשה לשער את תחושת האימה והחרדה שתקפה את המתלוננת כאשר הנאשם תקף אותן בהפתעה, בעודן צועדות לתומן ברחובה של עיר, הפעיל כלפיהן כוח ושדד וניסה לשדוד תוך גרימת חבלה למתלוננת בסעיף האישום השני.

69. קיים "מגוון" נרחב של מעשי שוד, העשויים להיבדל זה מזה בנסיבות ביצועם ודרגת חומרתם. את מתחם העונש ההולם יש לקבוע אפוא על פי נסיבותיה הקונקרטיות של עבירת השוד וחומרתה.

נא ראו לעניין זה ע"פ 7655/12 אדריס פייסל נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו"] 4.4.13;

ע"פ 6438/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו"] 20.3.13;

ע"פ 4841/1 ספי נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו"], 6.2.14

70. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם את העבירות במקרה דנן, יש לקחת בחשבון את העובדה כי
עמוד 14

מדובר בעבירות שבוצעו לאחר תכנון מראש, שהרי הנאשם תר אחר קורבנות מתאימים ולאחר מכן ביצע את העבירות, גם אם לא מדובר בתכנון בפרק זמן משמעותי מראש; העבירות בוצעו כולן על ידי הנאשם לבדו, תוך פגיעה פיזית אלימה אם כי לא בדרגת חומרה גבוהה, כאשר לא נעשה שימוש בנשק קר או חם.

71. נא ראו לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות:

ת"פ (מחוזי חיפה) 37385-04-13 מ"י נ' פלוני ואח' [פורסם בנבו, ניתן ביום 3.9.13] שבו נגזר עונש של 21 חודשי מאסר בפועל בגין שוד של טלפון סלולארי, וגזר הדין אושר על ידי בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 7684/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו, 16.3.14];

ת"פ (מחוזי חיפה) 9343-07-14 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו ביום 23/12/14] נקבע מתחם של 12-30 חודשי מאסר בפועל ונגזרו 20 חודשי מאסר בפועל בעבירת שוד של תיק;

ת"פ 29491-08-14 (מחוזי חיפה) מדינת ישראל נ' אבו זיד [פורסם בנבו] הושתו 18 חודשי מאסר בגין עבירת שוד של תיק בו היה טלפון סלולארי ונגרם נזק למתלוננת;

ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] - הקל בית המשפט העליון בעונשו של הנאשם שנגזר עליו 30 חודשי מאסר בגין עבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין וקבע את העונש על 20 חודשי מאסר בפועל.

72. כמו כן, לקחתי בחשבון, על פי סעיף 40ט'(6) לחוק העונשין גם את גילו של הנאשם ואת היותו שייך לקבוצת "הבגירים הצעירים". בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו", 6.10.13] התייחס בית המשפט לכך כי:

"בית המשפט ציין בפרשת פלוני (מפי השופט ג'ובראן) את נתוני קבוצת הבגירים הצעירים (בני 18-19 במיוחד), וכי על פי מחקרים אין גיל 18 נקודת מפנה מוחלטת בהתבגרות, וכן כי השפעת מאסר בפועל על בגירים צעירים רבה יותר, ושיקולי השיקום מובהקים יותר מאשר לגבי "בגירים רגילים", אף במשפט המשווה; כך במיוחד כשעסקינן במאסר ראשון. הוצע איפוא (פסקה 58) כי

"יש מקום להתחשב במסגרת שיקולי הענישה בייחודיותה של קבוצת ה'בגירים צעירים'. חשוב להבהיר כי אין בקביעתנו זו כדי לקבוע כי בגזירת עונשם של קבוצה זו, יש לשקול שיקולים זהים לאלו של קטינים. יחד עם זאת, על בית המשפט בקבעו את עונשו של 'בגיר צעיר' לייחס לגילו משקל משמעותי. במסגרת זאת, עליו לשקול בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכל כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש".

בנסיבות המקרה שלפני, נתתי משקל לגילו של הנאשם, אם כי לא משקל משמעותי, נוכח היותו קרוב לגבול העליון של קבוצת ה"בגירים הצעירים".

73. לאחר שבחנתי את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם, את נסיבות ביצוע העבירות, ואת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בגין כל אחת מן העבירות נשוא כתב האישום נע בין עונש של 10 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

גזירת עונשו של הנאשם:

74. גזירת עונשו של הנאשם, בתוך מתחם העונש שנקבע, תעשה בהתחשב בנסיבות נוספות, שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהתאם להוראת סעיף 40א לחוק העונשין.

בית המשפט ייקח בחשבון במסגרת שיקולי קביעת עונשו של הנאשם שבפניו גם את נסיבותיו האישיות של הנאשם.

בבואי לגזור את עונשו של הנאשם לקחתי בחשבון לקולא את הודייתו של הנאשם בשלב מוקדם יחסית, גם אם היה זה במהלך ישיבת ההוכחות הראשונה, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי וגלומה בה אף נטילת אחריות מצד הנאשם. לקחתי בחשבון את נסיבות חייו הקשות והמורכבות של הנאשם, כפי שתוארו הן בתסקיר והן בחוות הדעת הפרטית, את גילו, את העובדה שאינה שנויה במחלוקת, הן כפי העולה מהתסקיר והן מחוות הדעת - כי הנאשם מתחרט על מעשיו ומבקש לשקם את חייו ולהיגמל מסמים.

נתתי אף דעתי לעובדה כי הנאשם שוהה במעצר פרק זמן לא מבוטל, מאז יום 1.3.15 וכי תנאי המעצר קשים הם מתנאי מאסר.

75. מנגד, יש ליתן את הדעת לעברו הפלילי של הנאשם, אשר על אף גילו הצעיר - 24 - צבר לחובתו שתי הרשעות קודמות בעבירות של אלימות, סמים והפרת הוראה חוקית.

נתתי דעתי אף לעמדת שירות המבחן לעניין הפרוגנוזה הטיפולית הנמוכה ולהערכת הסיכון להישנות העבירה כפי שהובעה בתסקיר ולהעדר המלצה על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה. כל אלה פועלים לחומרא.

לא מצאתי כי יש מקום, בנסיבות עניינו של הנאשם, לסטות לקולא ממתחם הענישה שנקבע. באותה מידה איני

סבורה כי יש לסטות לחומרא ממתחם הענישה.

76. בנסיבות עניינו של הנאשם החלטתי לגזור עונש כולל לשתי העבירות בהן הואשם הנאשם, בהתאם לסמכות הנתונה בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

77. סוף דבר הוא, כי לאחר שנתתי דעתי לטענות שהעלו באי כוח הצדדים כמו גם לפסיקה שהציגו, ולאחר ששקלתי את השיקולים הן לקולא והן לחומרה, אני סבורה כי העונש הראוי בעניינו של הנאשם מצוי ברף הבינוני- נמוך של המתחם שנקבע לכל עבירה.

78. **החלטתי לפיכך להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 1.3.15.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש שהיא פשע לפי חוק העונשין, ויורשע בגין אחת מהן.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון לפי חוק העונשין, ויורשע בגינה.

ד. פיצוי בסך 3,000 ₪ שישולם לטובת כל אחת מן המתלוננות. הפיצויים ישולמו ב- 6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 15.1.16, וזאת באמצעות הפקדה של סכומי התשלומים בקופת בית המשפט לטובת המתלוננות, אשר פרטיהן המלאים יועברו על ידי המאשימה לבית המשפט. ככל שלא ישולם תשלום כלשהו מתשלומי הפיצויים במועדו ובמלואו - יעמוד כל הסכום לפירעון מיידי.

נוכח גילו הצעיר של הנאשם, והבעת רצונו כי יתאפשר לו להיכנס להליך של גמילה במסגרת כותלי בית הכלא, אני מורה כי שירות בתי הסוהר יבדוק את הנאשם וישקול בחיוב את שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית לגמילה מסמים בין כותלי הכלא במהלך תקופת מאסרו, זאת ככל שהנאשם ישתף פעולה ויימצא מתאים לכך.

הודעה לנאשם זכותו לערער לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, א' טבת תשע"ו, 13 דצמבר 2015, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד אפרת ברזני, ובנוכחות הנאשם וסניגוריו עוה"ד בוריס שרמן וסלבה רוזנפלד.